

Program Szkoła Pozytywnych Relacji. Sprawozdanie z aktywności w latach 2024 - 2025

W 2023 roku kierownik Zakładu Metodologii Nauk o Edukacji Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu profesor Sławomir Banaszak i doktor Tomasz Juńczyk powołali Radę Programową Szkoły Pozytywnych Relacji. Projekt opiera się na założeniach Internal Family System (IFS) Richarda Schwartza, wspiera wspólnoty szkolne w lepszym rozumieniu siebie i budowaniu klimatu zaufania sprzyjającego pełnemu rozwijaniu potencjału wszystkich osób uczestniczących w życiu szkoły.

W skład Rady weszli pracownicy naukowcy UAM, dyrektorzy, nauczyciele, działacze społeczni i terapeuci. Do głównych zadań gremium należy opiniowanie proponowanych tematów i zakresów poszczególnych wydarzeń, nadzór nad jakością merytoryczną programu, wsparcie w zakresie organizacyjnym i promocyjnym.

Rada Programowa Szkoły Pozytywnych Relacji:

prof. UAM dr hab. Sławomir Banaszak – Przewodniczący Rady Programowej

od 2009 r. kieruje Zakładem Metodologii Nauk o Edukacji na WSE UAM. Związany był również z uczelniami niepublicznymi, w których pełnił obowiązki dziekana, prodziekana oraz dyrektora ds. rozwoju i marketingu. Od 1996 r. czynnie związany z biznesem – jako konsultant, doradca oraz menedżer najwyższego szczebla w przedsiębiorstwach polskich i zagranicznych. Specjalizuje się w metodologii nauk społecznych, badaniach ilościowych i jakościowych, socjologii gospodarki i socjologii edukacji;

dr Tomasz Juńczyk – Współprzewodniczący Rady Programowej
psycholog, psychoterapeuta systemowy, doktor nauk społecznych w zakresie pedagogiki, adiunkt w Zakładzie Metodologii Nauk o Edukacji Wydziału Studiów Edukacyjnych. Interesuje się przede wszystkim relacyjnymi aspektami procesów edukacyjnych, zarówno formalnych jak i nieformalnych. Od 11 lat prowadzi działalność psychoterapeutyczną;

prof. UAM dr hab. Katarzyna Waszyńska
psycholożka, pedagożka, certyfikowana: seksuolożka kliniczna, specjalistka w zakresie edukacji seksualnej, specjalistka w zakresie terapii stresu pourazowego. Na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM w Poznaniu kieruje Laboratorium Promocji Zdrowia i Psychoterapii oraz specjalnością socjoterapia i promocja zdrowia. Od 30 lat prowadzi szkolenia i warsztaty dla rodziców, nauczycieli oraz młodzieży. Działalność psychoterapeutyczna od 1997 roku;

mgr Stefaniya Abbasova
artystka, doktorantka Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych, rozprawę doktorską przygotowała pod kierunkiem prof. UAM dra hab. Sławomira Banaszaka. Specjalizuje się w edukacji artystycznej, projektowaniu sytuacji twórczych i ma-

larstwie. Jej zainteresowania naukowe dotyczą roli sztuki w procesie uczenia się oraz pojęcia szeroko rozumianej edukacji. Znajduje się w ciągłym poszukiwaniu siebie jako artystki, pedagoga i człowieka;

mgr Dominika Babiarz

artystka baletu z ponad 20-letnim doświadczeniem pracy scenicznej w Polsce i za granicą, aktualnie asystentka reżysera w Teatrze Wielkim w Poznaniu. Ukończyła pedagogikę baletową na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie, pedagogikę medialną oraz pedagogikę opiekuńczo-wychowawczą i pracę z rodziną na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Ekspertka Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca, współpracowała z Szkołą Gaudium et Studium w Poznaniu. Pracuje również jako nauczycielka Ogólnokształcącej Szkoły Baletowej im. Olgi Sławskiej-Lipczyńskiej w Poznaniu;

dr Magdalena Ciura

doktor nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa, rewalidantka w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach, edukatorka w Aromatorium – Bibliotece Zapachów. Nauczycielka z wyboru, zajmuje się nauczaniem języka polskiego, także jako obcego, prowadzi zajęcia z zakresu terapii ręki, treningu pamięci z elementami arteterapii i aromaterapii; szkoli i konsultuje w zakresie audiodeskrypcji, pasjonuje się aromatoterapią i jej zastosowaniem w holistycznym wspieraniu rozwoju. Prezes Fundacji „I w ciemności światło” im. Marka Jakubowskiego „Kuby”;

mgr Marzena Kędra

dyrektorka Publicznej Szkoły Podstawowej Cogito w Poznaniu. Nauczyciel Roku 2012. Autorka programów nauczania i blisko 40 publikacji metodycznych i przewodników dla nauczycieli oraz dyrekcji szkół. Inicjatorka i twórczyni licznych programów edukacyjnych, konferencji ogólnopolskich i międzynarodowych. Jako ekspertka współpracowała m.in. z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji, Centrum Kompetencji Vulcan, Ministerstwem Edukacji Narodowej i Nauki oraz wieloma organizacjami pozarządowymi. Była wieloletnia Przewodnicząca Krajowego Zespołu Koordynacyjnego Polskiego Stowarzyszenia Animatorów Pedagogiki C. Freineta. Posiada tytuły Honorowego Profesora Oświaty, „Ambasador innowacyjnych idei i praktyk pedagogicznych”, „Dyrektor Roku 2010”;

dr Karolina Kowalewska

doktor nauk humanistycznych, absolwentka filozofii i socjologii UAM, z ponad 15-letnim doświadczeniem w szkolnictwie. Od 4 lat pełni funkcje kierownicze w Spark Academy, prywatnej szkole podstawowej i liceum w Poznaniu. W swojej pracy doktorskiej zajmowała się rozwojem kompetencji moralno-partycypacyjnych, co odzwierciedla jej zaangażowanie w kształtowanie etycznych i aktywnych obywateli. Podejmuje wysiłki na rzecz transformacji polskiego systemu edukacji w kierunku bardziej zindywidualizowanego i praktycznego podejścia, które koncentruje się na rzeczywistych potrzebach dziecka i rozwijaniu kluczowych kompetencji na przyszłość;

mgr inż. Bartłomiej Maternicki

dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach. Tyflopedagog, nauczyciel przedmiotów zawodowych, matematyki oraz rewalidant. Z ośrodkiem związany od ponad 30 lat. Przewodniczący komisji egzaminów czeladniczych i mistrzowskich w Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej. W swojej pracy kieruje się przekonaniem, że najwyższą wartością jest dobro dziecka. Postrzega edukację jako proces, w którym kluczową rolę odgrywa współpraca trzech podmiotów: dziecka, rodzica i nauczyciela. Jego pasją jest zapis matematyczny w brajlu;

mgr Kurt Montgomery

współzałożyciel i prezes fundacji Spark Academy; przez 7 lat pełnił rolę dyrektora prowadzonych przez fundację szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum. Współzałożyciel i były prezes fundacji FaniMani, której celem jest pomaganie sektorowi non-profit w osiągnięciu stabilności finansowej. Amerykanin z pochodzenia, mieszka w Polsce od trzydziestu lat;

mgr Iwona Muszyńska

wy kwalifikowana, dyplomowana nauczycielka języka polskiego, pełniła funkcję dyrektora SP nr 23 im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Toruniu w latach 2013 - 2024, prowadziła zajęcia dydaktyczne na Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. Obecnie pełni funkcję dyrektora Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Torunia. Jej pasją są wszelkie działania podejmowane w dziedzinie praw dziecka, a także współpraca z osobami, które łączy Order Uśmiechu;

mgr Agnieszka Pietlicka

od 2003 r. zgłębia Porozumienie bez Przemocy (NVC) Marshalla Rosenberga, wzbogacane od 2013 r. o siłę Systemu Wewnętrznej Rodziny (IFS) Richarda Schwartz. Prowadzi warsztaty i wykłady dla zróżnicowanych grup zawodowych - od pracowników hoteli, banków, przez kadry przedszkoli i szkół wyższych, po poradnie pedagogiczne i centra pomocy rodzinie. Wydaje, redaguje i pisze książki. Posiada międzynarodowy certyfikat Centrum Porozumienia bez Przemocy;

mgr Lidia Sojkin-Rembikowska

dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Klecku, od 30 lat związana z kształceniem specjalnym. Jej mottem zawodowym jest zdanie „Niepełnosprawność to część ludzkiej różnorodności, a równość zaczyna się od naszej świadomości”. Ukończyła studia wyższe na kierunku nauczanie początkowe z wychowaniem przedszkolnym, studia podyplomowe z logopedii, filologii polskiej, wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wsparcia rodziny. Jest certyfikowaną terapeutką treningu uwagi słuchowej metodą A. Tomatisa oraz terapii behawioralnej, mediatorką. Absolwentka licznych kursów dotyczących terapii dzieci i młodzieży z ASD;

dr Justyna Śmietańska

doktor nauk społecznych, psycholog, pedagog, doradca zawodowy, nauczyciel akademicki. Od 2016 r. adiunkt w Zakładzie Metodologii Nauk o Edukacji na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM w Poznaniu; wykładowca na studiach podyplomowych i kursach skierowanych do nauczycieli, specjalistów oraz kadry kierowniczej placówek oświatowych; od 2009 r. związana zawodowo także z poradnictwem psychologiczno-pedagogicznym;

dr Urszula Tokarczyk-Bar

doktor nauk humanistycznych, socjolog, pedagog specjalny, tyflopedagog, terapeuta pracujący z dziećmi i rodzinami doświadczającymi niepełnosprawności sprzężonej, adiunkt w Zakładzie Metodologii Nauk o Edukacji na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM w Poznaniu, członek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, kolektywu Instytutu Dobrej Śmierci, Interdyscyplinarnego Zespołu Badań nad Końcowym Etapem Życia oraz Rady Naukowej Instytutu Praw Dziecka im. Janusza Korczaka, sekretarz PTP Oddziału w Poznaniu i International Janusz Korczak Association – IKA.

Program Szkoła Pozytywnych Relacji został zaplanowany na 3 lata z możliwością kontynuacji. Założono zorganizowanie 10 konferencji, w tym 8 tematycznych oraz konferencji otwierającej i podsumowującej. Konferencje tematyczne odpowiadają kolejnym tzw. „Jakościom JA”, wskazanym w Internal Family System Richarda Schwartza. Tematy poszczególnych wydarzeń to:

- spokój,
- jasność (wydarzenie zrealizowane),
- ciekawość (wydarzenie zrealizowane),
- współczucie,
- pewność siebie,
- odwaga,
- pomysłowość,
- łączność.

Placówkom, które przystąpiły do Programu Szkoła Pozytywnych Relacji zaproponowano:

- bezpłatny udział w każdej konferencji 5 reprezentantów kadry np. nauczycieli, pedagogów, pedagogów specjalnych, rewalidantów, psychologów lub innych osób odpowiedzialnych za kształtowanie społeczności szkolnej;
- bezpłatny udział w każdej konferencji 5 osób uczących się w placówce;
- stałe wsparcie merytoryczne we wdrażaniu programu IFS;
- współorganizację konferencji na terenie placówki edukacyjnej lub w innym wspólnie ustalonym miejscu, w celu wzmocnienia poczucia sprawstwa w społeczności szkolnej i ułatwieniu partycypacji wszystkich zainteresowanych osób uczestniczących w życiu szkoły.

Obecnie w programie uczestniczą:

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych w Owińskach;

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Klecku dedykowany dzieciom i młodzieży z różnymi niepełnosprawnościami i trudnościami rozwojowymi;

- Szkoła Podstawowa Cogito – działająca zgodnie z myślą Celestyna Freineta pracująca innowacyjnie według autorskiego programu nauczania „Badacze w działaniu”.

- Szkoła Podstawowa i Liceum SPARK Academy – pierwsze szkoły restauratywne w Polsce, oparte **m.in.** na zasadach budowania dobrych relacji, rozwijaniu kompetencji emocjonalno-społecznych i praktykach naprawczych.

Na odrębnych zasadach do Programu zostały włączone szkoły z Torunia: Szkoła Podstawowa nr 14 i VII Liceum Ogólnokształcące im. Wandy Szuman, kameralna szkoła z oddziałami integracyjnymi.

Na każdej konferencji przewidziano blok wykładowy i warsztaty. Unikatowym rozwiązaniem jest systematyczny, aktywny udział młodzieży w całym cyklu programu. Warsztaty dla młodzieży organizowane są z dbałością o dostępność, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnością wzroku i doświadczających nieneurotypowości. Dotychczas zrealizowano 3 konferencje.

Konferencja inauguracyjna programu *Szkoła Pozytywnych Relacji* została zorganizowana **20 listopada 2024 r.** na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM w Poznaniu.

Zgromadzonych gości powitali prof. UAM dr hab. Sławomir Banaszak, kierownik Zakładu Metodologii Nauk o Edukacji WSE UAM i prof. dr hab. Agnieszka Cybał-Michalska, dziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM.

Profesor Sławomir Banaszak wprowadził zgromadzonych w zagadnienie *Przywództwa w szkole i poza szkołą*. Uzasadnienie społeczne, założenia koncepcyjne i organizacyjne programu przedstawił doktor Tomasz Juńczyk w wystąpieniu *Szkoła Pozytywnych Relacji jako odpowiedź na wyzwania współczesnej szkoły*. Agnieszka Pietlicka wraz ze słuchaczami szukała odpowiedzi na pytanie: *Czy potrafisz być dorosłym, który sprawia, że dzieci mają ochotę dorosnąć?*

Warsztaty prowadzili: Agnieszka Pietlicka, Marzena Kędra, Stefaniya Abbassova, dr Karolina Kowalewska i dr Tomasz Juńczyk. Doktor Urszula Tokarczyk-Bar wprowadziła grupę młodzieżową w tajniki uniwersalnego projektowania komunikatów i możliwości wykorzystania języka inkluzyjnego.

Druga konferencja *Szkoła Pozytywnych Relacji. Jasność w szkole* została zorganizowana **13 czerwca 2025 r.** ponownie na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM, we współpracy z SPARK Academy Szkołą Podstawową i Liceum;

Zgromadzonych gości powitali prof. UAM dr hab. Sławomir Banaszak, kierownik Zakładu Metodologii Nauk o Edukacji WSE UAM i prof. UAM dr hab. Waldemar Segiet, dziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM.

W wystąpieniach plenarnych *Cechy skutecznego dyrektora szkoły* analizował profesor Sławomir Banaszak, dr Tomasz Juńczyk referował zagadnienie *Jasności w szkole*, Kurt Montgomery poszukiwał odpowiedzi na pytanie *Jak nie wciskać sobie kitu*, dr Karolina Kowalewska ukazała *Szkołę jako miejsce pracy – o transparentności, zmianie i przenoszeniu dobrych praktyk z biznesu do edukacji*, a dr Aleksandra Dopierała przybliżyła drogę *od trudnych rozmów do wspólnych decyzji – restauracyjną szkołę w działaniu*.

Warsztaty prowadzili reprezentanci zespołu SPARK Academy: Gosia Mozyk, Renata Racinowska, Marta Prech, Łukasz Korycki oraz reprezentujące Wielkopolskie Kuratorium Oświaty Maria Janeczko-Janicka i dr Olga Janyszek. Dla młodzieży przygotowano szkolny hackathon prowadzony przez Magdalenę Adamską-Kijko i Antoninę Rodziewicz.

Trzecia konferencja *Szkoła Pozytywnych Relacji. Ciekawość nie pyta o pozwolenie* została zorganizowana **28 października 2025 r.** w COGITO Publicznej Szkole Podstawowej w Poznaniu.

Zgromadzonych gości powitali: Mateusz Krajewski, prezes Fundacji Ogólnopolski Operator Oświaty; prof. UAM dr hab. Agnieszka Barczykowska, prodziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych; w imieniu Wielkopolskiego Kuratora Oświaty – Maria Janeczko-Janicka; prof. UAM dr hab. Kinga Kuszak, pełnomocniczka Rektora ds. współpracy ze szkołami; prof. UAM dr hab. Sławomir Banaszak, kierownik Zakładu Metodologii Nauk o Edukacji WSE UAM; oraz Marzena Kędra, dyrektorka szkoły COGITO.

Zgromadzeni z zainteresowaniem wysłuchali wystąpień profesora Sławomira Banaszaka *Ciekawość jako kompetencja dyrektora szkoły*, doktora Tomasza Juńczyka *Ciekawość jako siła charakteru. Czym jest i jak ją pielęgnować?* oraz pani dyrektor Marzeny Kędry *Cogito – szkoła z własnym obliczem*.

W debacie *Jak to się robi? O ciekawości w praktyce edukacyjnej* moderowanej przez dr Agnieszkę Jankowiak-Maik wzięły udział panie profesor Agnieszka Barczykowska, Sylwia Jaskulska, Kinga Kuszak, dr Urszula Tokarczyk-Bar oraz nauczycielki reprezentujące Cogito Anna Busza, Katarzyna Gulińska i Ewa Mnichowska.

Warsztaty prowadziły nauczycielki Cogito: Agata Piasecka, Izabela Terlecka, Monika Marczyk-Żabińska, Magdalena Kruszyńska, Sylwia Budasz oraz Michał Malinowski, twórca metody wykorzystującej autorskie Klocki Myślenia Kreatywnego MuBaBaO. Warsztat dla uczniów i uczennic *Odkrywam siebie z LEGO* przeprowadziła Elżbieta Szafranec. Goście mogli również poznać pracownię Cogito i przekonać się, że *ciekawość* w pedagogice Celestyna Freineta jest codzienną praktyką szkolnej społeczności.

W 2026 roku zaplanowano 4 konferencje tematyczne:

- Szkoła Pozytywnych Relacji – Odwaga w szkole
- Szkoła Pozytywnych Relacji – Pomysłowość w szkole
- Szkoła Pozytywnych Relacji – Pewność siebie w szkole
- Szkoła Pozytywnych Relacji – Spokój w szkole

A w 2027 roku trzy:

- Szkoła Pozytywnych Relacji – Współczucie w szkole
- Szkoła Pozytywnych Relacji – Łączność w Szkole
- Szkoła Pozytywnych Relacji – Konferencja podsumowująca

Program cieszy się dużym zainteresowaniem osób reprezentujących szkoły, studentów i młodzieży. W trzech konferencjach wzięło udział ponad 500 osób. Wygłoszono 11 referatów, zrealizowano 19 warsztatów oraz przeprowadzono debatę ekspercką.

Zainteresowane placówki mogą dołączyć do programu, a osoby indywidualne wziąć udział w kolejnych wydarzeniach. Bieżące informacje podawane są na stronie Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Sławomir Banaszak

ORCID 0000-0001-6083-6641

Tomasz Juńczyk

ORCID 0000-0003-1664-0419

Urszula Tokarczyk-Bar

ORCID 0000-0002-1481-0915